

WIKIMEDIA

FRANCE

خدمة اللغات

الأم

WIKIDZ

ويكيديا الجزائر

مكيّة بن نعمة

Mekia BENNAMA

Wiki
Franca

Le programme de l'éducation
Wikipédia au service des langues
maternelles

WikiConvention Francophone PARIS 2022

Wikipedia
Education
Program

Algeria

MINISTÈRE
DE LA CULTURE
Liberté
Égalité
Fraternité

برنامج
ويكيديا
التعليم

Présentation Mekia BENNAMA

Mekia BENNAMA,
Gât Fenyan (Chat fainéant),
Enseignante de langue française,
À l'université et au collège (16 ans),
Responsable du programme de l'éducation wikipédia à :
Université de Chlef (2015 à 2018),
Université de Mostaganem (2021 à aujourd'hui),
Membre fondateur du user groupe wikipédia Algérie.

● But du PDE Wikipédia à l'université en Algérie

L'activité a pour objectif

```
graph LR; A[L'activité a pour objectif] --> B[Apprendre aux étudiants à rédiger des articles.]; A --> C[Donner les outils aux étudiants pour traduire des articles en langue maternelle.]; A --> D[Apprendre aux étudiants à téléverser des photos sur Commons]; A --> E[Permettre aux étudiants de participer aux concours photos.]; A --> F[Permettre au Wikipédia Jazayriya de sortir de l'incubateur.];
```

Apprendre aux étudiants à rédiger des articles.

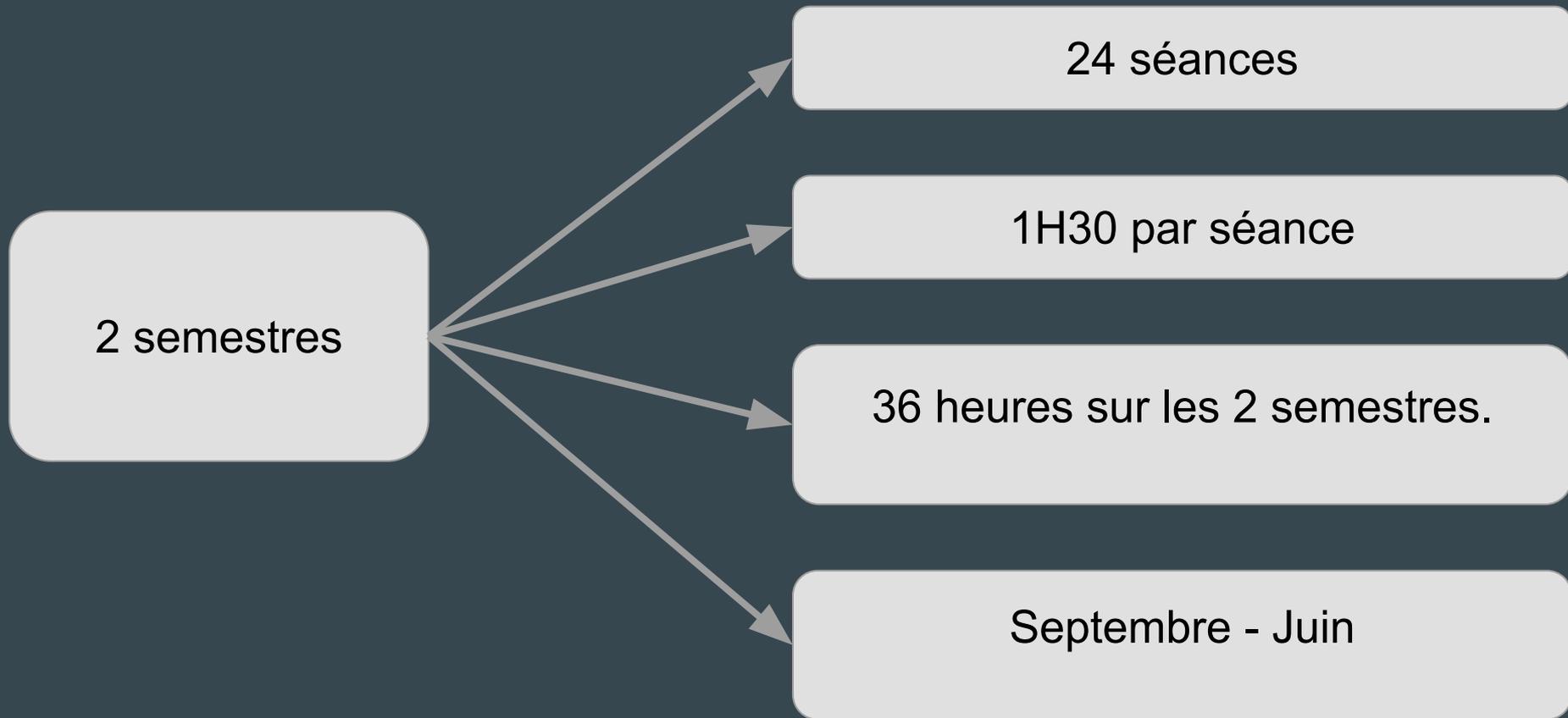
Donner les outils aux étudiants pour traduire des articles en langue maternelle.

Apprendre aux étudiants à téléverser des photos sur Commons

Permettre aux étudiants de participer aux concours photos.

Permettre au Wikipédia Jazayriya de sortir de l'incubateur.

● Durée du PDE Wikipédia à l'université en Algérie

● Langues parlées en Algérie

Arabe classique

Langue officielle depuis 1962, mais pas langue maternelle.

Tamazight

Langue nationale depuis 2002, officielle depuis 2016. Langue maternelle de 25% à 30% de la population.

Français

Langue étrangère depuis 1962, mais toujours utilisée dans les universités, les administrations, le monde professionnel, au cinéma...

Algérien

Langue non officielle, langue maternelle de 70% de locuteurs, langue de communication à tous les niveaux, comprise par presque 100% du peuple.

Langues d'enseignement en Algérie

Langue officielle

Arabe classique.

Langues utilisées

Arabe classique + Langue maternelle.
Langues étrangères + Langue maternelle.

Ministère de l'
éducation

Proposition d'utiliser la langue maternelle en 1e et en 2e année primaire en 2015 (Refus).

Mon expérience
personnelle

Après 8 ans d'enseignement au collège, mon retour d'expérience : la langue maternelle est une langue d'enseignement non officielle.

Wikipédia, outil d'enseignement

1e séance

Contenu du programme, voir [ici](#). Durée : 2 semestres (+ d'une vingtaine de séances).

Outils de communication

Mise en place, découverte et utilisation de *Gmail*, *Google Groupe*, *Youtube*, page Wikipédia du programme de l'éducation.

Début de PDE

Ouverture des comptes wikipédia et création des pages utilisateurs.

Cours, TD et supports vidéos

Pour la rédaction, la contribution Commons, la traduction en langue maternelle : des cours en PDF, plus de 30 vidéos de formation, voir [ici](#) la playliste de la chaîne *Youtube*.

● Comment se déroule le PDE Wikipédia à l'université en Algérie ?

1e semestre

Les codes et règles pour écrire sur Wikipédia et sur Commons et la rédaction au brouillon.

2e semestre

Choix des articles fr de qualité (auteurs) à traduire en langue algérienne et début de la rédaction sur l'incubateur Wikipédia Jazayriya, voir [lien](#).

Examens
(Évaluation continue)

Utilisation du mail, Rédaction sur la page du PDE Wikipédia, Téléversement de photos commons et utilisation sur pages wikipédia, rédaction d'articles brouillons en français, traduction d'articles en langue maternelle sur incubateur Jazayriya.

Ce que les
étudiants
apprennent

L'éthique et la valorisation du travail, la neutralité dans la rédaction, le respect de la rédaction scientifique, l'importance des sources, le travail d'équipe...

● Format du PDE Wikipédia

Public et
matière

Étudiants de 3e année Licence de français. La matière s'intitule Techniques de la recherche, le module est récupéré pour le PDE Wikipédia.

Supports

Les cours sont envoyés à l'avance au format PDF et vidéo, l'application se fait durant les séances de TD.

Résultats

Contributions méticuleuses et soignées des étudiants car ils savent que leur travail sera visible par tous.

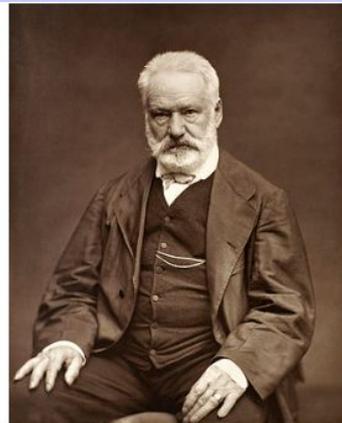

Résultats du PDE Wikipédia

Années	Nombre de contributeurs	Traductions fr vers arq
2015-2016	5 groupes, 126 étudiants	Plus de 40 articles.
2016-2017	6 groupes, Près de 200 étudiants	Plus de 120 articles.
2017-2018	8 groupes, Plus de 300 étudiants.	Plus de 150 articles.
2020-2021	En ligne. groupes, Plus de 120 étudiants	Plus de 60 articles.
2021-2022	4 groupes, Plus de 120 étudiants	7 articles de qualité.
2022-2023	2 Groupes, 60 étudiants	Prévision (6 articles)

فيكتور هيكو^[1] هو شاعر، كُتّابي وكتّابي تع روايات ومُسرحيات تَراجِل تاع دّولا، ناشط تاع حُقوق، رسّام كاريكاتير في لُخْر كا لرومنتيكيا في فرانسَا زَاد في 26 فيفري 1802، في بوزونصو فرانسَا، ومات في 22 ماي 1885 في پاري تفس لبلاد وهو من بين كتّابي لي خلاق لآثار تاعهم حَتّا بَرَى لحدود تع بلادهم وتاريخ جامي مراخ ينسى شادار فيه.

فيكتور ماري هيكو

فيكتور هيكو

فيكتور هيكو كاتب وشاعر وكاتب تاع مسرح^[2] وفَتان تاع رسم تشكيلي في هاذ لِمَجالات لِي ذكرناهم كامل كُتب فيهم وعطا فيهوم لآثر تاعو، كيما مثلا لكتبا شعريا تاعو كان فيها بزاف من قَصايد تع لغنا، ولِي معروفو بزاف هيا **اود** و **بالاد** لي خَرَجها في عام 1826. و تاني **ورود الخريف** لي خَرَجها في عام 1831 و كايين **ناملات** خرجها 1856 **فيكتور هيكو** ثاني شاعر ملتزم صَدَّ نابوليون ثالث ومن بين لقصايد تاعو لي تبين عداوتو لِنابوليون ثالث هي مجموعتو تع **شعر لي شاتيمون** لي خرجها في عام 1853 **هيغو** الكتّابي عرف شهرا كبيرا لولا مع روايتو تاريخية **نوتر دام دو باري** خرجت قَلَّ 1831، وشهرا كُتيرا ثاني وحداخ ف 1862 مع روايتو لمعروفو بزاف **لي ميزيرابل**. هيغو عنده بزاف خدما خدما وكُتبا كُتبا عل شياسا كتب لي ديسكور، على فوايج كتب قصص صغار، وكُتب لِي كمونتار في لآدب، وعنده بزاف روسومات رسمها بالحبر، وخدم تصميم وديكور، و **لفوطوقرافي**. فيكتور هوغو شارك بزاف في نقاش لعام وكان ثاني برلماني في لبرودا لي كان بسموها مونارشي دو جويلي، وبقي برلماني ثاني في برودا تاع **لجمهورية راجا** وتالنا، وبعدها ولا منفي كتر من عشرين عام فليلادا لي كان حاكم فيها نابوليون ثالث **هيكو** كان شعيبا ملتزم بزاف في نص تَراوج من عمرو، هذا مع خدايمو لآديتة لي منتحسبش خلاوه شخصيا رمزيا في لبلاد وبرا لبلاد كيما بلجيكا وين فوت لمنفى تاعو وهذا كان في البرودا تع لجمهورية تالنا لي كرماتو بعد ما مات بجنازا رسمية وحطو النعش تاعو في واحد جوان 1885 عشر اُتَام بعد ما مات في **بونتيو**

فيكتور ماري هيغو

السمية الحقاينة:

، روايتي، شاعر، رسام كاريكاتوري كاتب تع مسرح.

خدايمتة:

26 فيفري 1802

تاريخ تاع الزيادة:

بوزونصو (فرانسا)

بلاصة تاع الزيادة:

Exemple
Article
2022
sur
Wikipédia
ARQ
-
Victor
Hugo

لي باي (بالشينويا **李白** ; **pinyin** : Lǐ Bái) ، زاد عام 701 ، و توفى عام 762 ، **لي بو ولا لي بو**، (بينيين **Li Bo** : pinyin) ، ولا تاني لي تاي باي **Li TaiBai** (بالشينويا : **李太白** ; **pinyin** Lǐ Tàibái) ، اسمه تاع الشهرة هو واحد من اشهر شعراء **تغ لا شين** في وقت نانق.

[Category:Wp/arq]]

لي باي

李白 لي باي

السّمِيّة الحَقائِبَة:

شاعر، يعني، يكتب

خدائِمَة:

19 ماي 0701

تاريخ تاع الزيادة:

سيياب، آسيا الوسطانية، امبراطورية شينوية

بلاصة تاع الزيادة:

سيرة حياته [modifier | modifier le wikicode]

وحد صوالح تغ صغر تغ لي باي فاع مشکوك فيها. عابلتو بالاك اصولها فاع حكام هان. هو بروح بالاك زايد في آسيا لوسطنيا. و راج لستيشوان مع باباه وهو عندو خمس سنين. و تعليمو كان مخير، وزاد **لكونفوشيوسيا** **confucianisme**، مين تصل بليزيدي لي مشي كيما لعوايد، بسباب لبلاصا لي يعيش فيها. و هاكا، وكتب قصايد بكلام أوفيسيال و في عمرو رباطاعش سنا. رجع تلميذ عند **لعايد،تشاوري Zhao Rui** علا جبل **أومي Omie**: هاكا تعلم بيها لمذهب طاوي و لحساسيا من جيهان تغ طبيعا تاع برا لي غادي تدخل من بعد في فاع قصايد. كي كان عمرو خمسا و عشرين سنا، بدا يسافر حتا لواد **ليانغتسي Yangtse** تحتاني، يعيش في **يانغتسو Yangzhou** و بصرف بزاف دراهم. فلعام 726 تزوج حفيدا تغ رايس ووزارا قديم، في انلو في هوي. لبياي يعيش حيات منظما وقت عشر سنين بضح مقدرش يدبر حيات عملية وسافر خطرا جديدة في 730 وفي هذاك سفر تاعه تلاقا مع شاعر مانق هاون وهذاله قصيدا شعرية وعاش وقت **فيطايوان** لعاصما تاع **شانكسي** مبعد راج **لشاندونق** وطلع لوحد لجبل سموه **تايشان** جبل مقدس ومن هذيك لبلاصة راج بان ليزيجيانق لي دخله لدار شرع وهذاك لحاكم **هوزيزانق** لي تهلا فيه وحماه ومين مات لحاكم لبياي كتب عليه شعر ومبعد عطاوه منصب بوسط **فلاكاديمي تاع هايلين** بضح مور عامين خسر هذاك لبوسط علا جال شراب لي يخليه يخسر فلهدره ومبعد حكم طريق وتلاقا مع لوبانق **دي فولي** كان من أكب شعراء في ذلك المقت

Exemple
Article
2022
sur
Wikipédia
ARQ
-
Li
Bai

فرانتز كافكا

فرانتز كافكا ف 1923

السميَّة الحَقَائِيَّة:

خدائمه:

كنايتية

3 جويلية 1883

تاريخ تاغ الزيادة:

پراف، بوام

بلاصة تاغ الزيادة:

فرانتز كافكا^[1]، كاتب نمساوي و مجري يهدر ب لالمانيا و يهودي الاصل ، زاد ف 3 جويي 1883 في پراف و مات ف 3 جوان 1924 في كيرلنثف. دابرينه مالكتاب لكبار تاغ لعشرنيات

. معروف ب روايات تاغه كيما الروايا تاغ **الشرع** و **الشاطو** و ثاني ب لحكايات لقصار كيما **لاميطامورفورز** و **الحبس تاغ لاکولوني**. فرانتز كافكا مع فاع هذا خلا خدمة واسعا بزاف ، معروفة بالكوشمار ، حيتاش **ليبروراطيا** و المجتمع فيها مسيطرين بزاف على الفرد . **مارسان هادريك** وصف هاذ لحال بلي "موضوعية غريبة ياسر" .

يشوفو بلي خدمة كافكا تبين لبنادم المفلوع من جدته ف لوقت جديد . بَصَح واحد ناس يحسبوها غي محاولا تاغ مدايزة بين لي كيپ لرابحا باش يردو لبنادم يخطار لي شُوا تاغه لوحده و يكون لمسؤول عليها.

سيرتو [modifier | modifier le wikicode]

لافامي و لاجواز [modifier | modifier le wikicode]

فرانتز كافكا زايد في عام 1883 في **جونسيفوڤ** في كارطي يهودي في پراف، العاصمة تاغ محافظة من بوهيميا، شوبا من امبرطورية تاغ نمسا مجرية. يلقبوه كافكا طريق **غراب** في التشيك (كافكا). وهو وليد **هيرمان كافكا** (دي) (1852-1931) وجولي كافكا، اللي ولد لوي (1856-1934)، من فاميلية مرفحة من **بودبرادي**. جا جدو تاغ باباه ، جاكوب كافكا ، من **أوسيك** ، وهي دوار اقليمي في جمهورية التشيك ، باش يصنع شركة صغيرة في پراف .

فرانتز كافكا عنده زوج خوت ، جورج و هاينريش، لي ماتوا صغار شوية ، في سنوات 1885 و 1887، و ثلاث خوانات صغار ، **فابريال (يلي)** في (1889_1942) و **فاليري (فالي)** في (1890_1942) و **أوتيلي (أوتلا)** في (1892_1943) ، لي يامات الحرب العالمية الزاوجة

Exemple Article 2022 sur Wikipédia ARQ - Franz Kafka

● Pourquoi encourager la traduction fr vers arq ?

Expérience de
2015

La rédaction en langue française était ardue et n'a pas donné les résultats escomptés.

Juin 2009 à octobre
2013

En 5 ans, 85 articles ont été rédigés sur Wikipédia arq.

Janvier 2015 à
septembre 2022

En 8 ans, on est passé à 1430 articles, soit une augmentation de 1680%.

Juin 2009 à octobre
2013

La moyenne était de 15 articles par an, soit 1,5 article par mois.

Janvier 2015 à
septembre 2022

En 8 ans, on est passé à plus de 175 articles par an, soit plus de 14 articles par mois.

Merci de votre attention

Groupe d'utilisateur Wikimédia Algérie
قروپ المستخدمين ويكيبيديا الجزائر

wikimedia-dz.org

[WikimediaDZ](https://www.wikimedia-dz.org/WikimediaDZ)

[@Wikimediadz](https://www.wikimedia-dz.org/@Wikimediadz)

info@wikimedia-dz.org